

**‘Specialization in ICTs and Special Education: Psychopedagogy
of Integration’ Postgraduate Program
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE Department of Greek
Philology in collaboration with
NCSR DEMOKRITOS Informatics and Telecommunications
Institute**

**THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN SOCIAL SKILLS
OF CHILDREN AND TEENAGERS WITH AUTISM SPECTRUM
DISORDER: AN EMPIRICAL STUDY**

PROEDROU ALEKSANDROS

**POSTGRADUATE
THESIS**

Athens
2020

ABSTRACT

This master thesis tries to shed some light on an issue, that has not been yet quite examined in the worldwide literature. It tries to examine the role of the emotional intelligence in the social skills of children and youth with autism spectrum disorder. Autism is a neurodevelopmental disorder that has been in the center of the researchers' interest the last century. Social deficits and the difficulty in understanding emotions are key characteristics of people with ASD. However, only a few studies examine the skills of children with ASD; most studies examine the deficits of them and programs to decrease the autistic characteristics. The purpose of this study is to examine the role of the demographic characteristics in the emotional intelligence and the role of the emotional intelligence in the social skills in the social skills of children and youth with autism. To examine the role of the emotional intelligence in the social skills, a survey was conducted with the use of a questionnaire, which was addressed to educators and experts, that work with children and youth with ASD. In this survey, 184 educators and experts (speech therapists, psychologists and occupational therapists). Data analysis was conducted through SPSS V.21. Data analysis has shown that the demographic characteristics that play an essential role in the emotional intelligence are mothers' income, educators' working environment and educators' education. Furthermore the demographic characteristics that play an essential role in children's with ASD are fathers' income, educators' working environment and educators' education. In conclusion, statistical test was conducted in order to examine the correlation between the emotional intelligence and the social skills. We concluded that there is a significant correlation between the two variables. Further research must be done in order to have more accurate conclusions, such as a survey with sample of other European countries.

Key-words: emotional intelligence, social skills, autism spectrum disorder

References

- Abu-Akel, A., & Shamay-Tsoory, S. (2011). Neuroanatomical and neurochemical bases of theory of mind. *Neuropsychologia*, 49, 2971-2984. <https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2011.07.012>
- Artinger, F., Exadactylos, F., Koppel, H., & Saaksvuori, L. (2014). In Others' Shoes: Do Individual Differences in Empathy and Theory of Mind Shape Social Preferences? *PLOS ONE*, 9 (4), 1-9. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0092844>
- Baron-Cohen. (2006). The hyper-systemizing, assortative mating theory of autism. *Progress. Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 30(5), 865-872.
- Brooks, R., & Meltzoff, A.N. (2015). Connecting the dots from infancy to childhood: A longitudinal study connecting gaze following, language and explicit theory of mind. *Journal of Experimental Child Psychology*, 130, 67-78. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2014.09.010>
- Carlson, S.M., Koenig, M.A., & Harms, M.B. (2013). Theory of mind. *WIREs Cognitive Science*, 4, 391-402. <https://doi.org/10.1002/wcs.1232>
- Devine, R.T., White, N., Ensor, R., & Hughes, C. (2016). Theory of Mind in Middle Childhood: Longitudinal Associations With Executive Function and Social Competence. *Developmental Psychology*, 52 (5), 758-771. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/dev0000105>
- Fabrizio, M. A., & Schirmer, K. (2002). Teaching Visual Pattern Imitation to a Child with Autism. *Journal of Precision Teaching & Celeration*.
- Frith, U. (2009). *Αυτισμός* (β' έκδοση). Αθήνα: ελληνικά γράμματα.
- Gena, A., Papadopoulou, E., Loukrezi, S. & Galanis, P. (2007). The play of children with autism : Theory, assessment, and research on treatment (Το παιχνίδι των παιδιών με αυτισμό: Θεωρία, αξιολόγηση και έρευνα στη θεραπευτική πράξη). In Zhao, L. B. (Ed.), *Autism Research Advances*. (pp. 1-40). New York: Nova Science Publ.
- Goleman, D. (1995). *Η συναισθηματική νοημοσύνη: Γιατί το «EQ» είναι πιο σημαντικό από το «IQ»*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*, Bantam. New York, NY.
- Goleman, D. (2000). "Leadership that gets results". *Harvard Business Review*, 78 (2), 80-90.
- Goleman, D., Boyatzis, R. and McKee, A. (2002). *Primal Leadership: Realizing the Power of Emotional Intelligence*. Ανακτήθηκε στις 26/04/2020 από <https://www.researchgate.net/publication/230854764> Primal Leadership Reali

zing the Power of Emotional Intelligence

- Happé, F. (2003, January). Cognition in autism: one deficit or many?. In *Autism: Neural Basis and Treatment Possibilities: Novartis Foundation Symposium 251* (Vol. 251, pp. 198-212). Chichester, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
- Ibanez, A., Huepe, D., Gempp, R., Gutierrez, Y., Rivera-Rei, A., & Toledo, M.I. (2013). Empathy, sex and fluid intelligence as predictors of theory of mind. *Personality and Individual Differences*, 54, 616-621. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.11.022>
- Lyons, V., & Fitzgerald, M. (2007). Asperger (1906–1980) and Kanner (1894–1981), the two pioneers of autism. *Journal of autism and developmental disorders*, 37(10), 2022-2023.
- Mintz, M. (2017). Evolution in the understanding of autism spectrum disorder: historical perspective. *The Indian Journal of Pediatrics*, 84(1), 44-52.
- Núñez, A. H., & Conde, J. A. C. (2020). Emociones y Autismo: Respuesta educativa a sus necesidades | Emotions and Autism: Educational response to your needs. *Espiral. Cuadernos del Profesorado*, 13(26), 41-53.
- Peeters, T. (2000). *Αυτισμός: Από τη θεωρητική κατανόηση στην εκπαιδευτική παρέμβαση*. Αθήνα: Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων.
- Rutter, M. (1990). *Νηπιακός αυτισμός. Σύγχρονες αντιλήψεις και αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Schneider, D., Lam, R., Bayliss, A.P., & Dux, P.E. (2012). Cognitive Load Disrupts Implicit Theory-of-Mind Processing. *Psychological Science*, 23 (8), 842-847. <https://doi.org/10.1177%2F0956797612439070>
- Sebastian, C.L., Fontaine, N.M.G., Bird, G., Blakemore, S.I., De Brito, S.A., McCrory, E.J.P., & Viding, E. (2012). Neural processing associated with cognitive and affective Theory of Mind in adolescents and adults. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 7 (1), 53-63. <https://doi.org/10.1093/scan/nsr023>
- Selcuk, B., Brink, K.A., Ekerim, M., & Wellman, H.M. (2018). Sequence of theory of-mind acquisition in Turkish children from diverse social backgrounds. *Infant and Child Development*, 27 (4), 1-14. <https://doi.org/10.1002/icd.2098>
- Slaughter, V. (2015). Theory of Mind in Infants and Young Children: A Review. *Australian Psychologist*, 50 (3), 169-172. <https://doi.org/10.1111/ap.12080>
- Syriopoulou-Delli, C. K. (2011). Diffuse developmental disorders. *Psychology–Pedagogy–Sociology*.
- Wilsmhurst, L. (Επιμ. έκδ.). (2011). *Εξελικτική ψυχοπαθολογία. Μια αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Greek

Αυγερινού, Δ. (2019). Ο ρόλος του Ειδικού Παιδαγωγού. Ανακτήθηκε 26/4/2020, από <https://thelonaginosuperman.wordpress.com/about/%CE%BF-%CF%81%CF%8C%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%BF%CF%8D/>

Γαλανάκη, Α., & Σάλμοντ, Ε. (2017). Αυτισμός: Πρόγραμμα Παρέμβασης σε μαθητή με σύνδρομο Asperger στις κοινωνικές δεξιότητες. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2016(1)*, 187-201.

Γκονέλα, Ε. Χ. (2006). *Αυτισμός. Αίνιγμα και Πραγματικότητα*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Ζακολίκου, Α. (χ.χ.). *Οδηγός για Δασκάλους Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην στήριξη και εκπαίδευση Μαθητών με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές – Ατομικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα*. Διαθέσιμο στο http://prosvasimo.gr/docs/pdf/epimorfwtiko-uliko-autismos/Autismos_5.pdf (Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 26/04/2020).

Ζάχου, Β., Τάττου, Β. & Πλατσίδου, Μ. (2014). Η Ανάπτυξη της Θεωρίας του Νου σε Άτομα με Νοητική Υστέρηση και σε Άτομα με Αυτισμό. Στα Πρακτικά του 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου "Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα", Ιανουάριος 2014 (σσ. 51). Παιδαγωγική Εταιρία Ελλάδος και Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Ζώνιου-Σιδέρη (2012). Σύγχρονες Ενταξιακές Προσεγγίσεις Θεωρία και Πράξη, εκδόσεις: Πεδίο.

Καμπάκος, Χ. (2019). *Παιδοψυχιατρική προσέγγιση: Φαρμακευτική παρέμβαση στις Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές*. Ανακτήθηκε 26/4/2020. Από <https://www.autismhellas.gr/fasma/docs/4.htm>

Καραντάνος, Γ. (χ.χ.). *Αναπτυξιακή πορεία – έκβαση: Συνέχεια και αλλαγές στη κλινική κατάσταση και ψυχοκοινωνική λειτουργία ατόμων με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού*. Ανακτήθηκε στις 26/04/2020 από <http://www.encephalos.gr/full/44-2-03g.htm>

Κυπριωτάκη, Μ. Α., & Μαρκοδημητράκη, Μ. Ε. (2011). Μίμηση και αυτισμός: μια σύγχρονη θεωρητική προσέγγιση. *Ψυχολογία, 18 (1)*, 54 – 72.

Καλύβα, Ε. (2005). *Αυτισμός Εκπαιδευτικές και Θεραπευτικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα : Εκδόσεις Παπαζήση .

Μανιφάβα, Α. & Κελέση, Μ. (2015). Αναπτυξιακές διαταραχές παιδιών με αυτισμό. Παρεμβάσεις της ομάδας των επαγγελματιών υγείας. *Το Βήμα του Ασκληπιού, Vol. 14 (3)*, 173 – 187.

Μαντζίκος, Κ. (2019). *Λογοθεραπεία και αυτισμός*. Ανακτήθηκε 26/04/2020, από <https://www.eleftheria.gr/m/%CE%B1%CF%80%CF%8C%CF%88%CE%B5%CE%B9%CF%82/item/94983-%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CF%85%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82.html>

Νότας, Σ. (2005). *Το φάσμα του αυτισμού, Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές: Ένας οδηγός για την οικογένεια*. Λάρισα: Εκδόσεις «έλλα». Διαθέσιμο στο <http://www.autismthessaly.gr/wp-content/uploads/2017/04/to-fasma-diachites-anaptixiakas.pdf> (Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 26/04/2020).

Παπαγεωργίου, Β. (χ.χ.). *ΑΥΤΙΣΜΟΣ*. Ανακτήθηκε 26/4/2020, από http://www.autismthessaly.gr/wp-content/uploads/2017/04/Q_A_autism.pdf

Σακκέτου, Β. & Παπαγιάννη, Ε. (2010). *Αυτισμός – Απουσία Υποδομών – Έλλειψη Προσωπικού σε ιδρύματα και ειδικά σχολεία* (πτυχιακή εργασία). Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας Πρόνοιας, Καλαμάτα.

Στασινός, Δ. (2016). *Η Ειδική Εκπαίδευση 2020 plus* (αναθεωρημένη έκδοση). Αθήνα: Παπαζήσης.

Συριοπούλου-Δελλή, Χ. (2005). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην Ειδική Αγωγή*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Web

<https://med.stanford.edu/news/all-news/2018/07/key-social-reward-circuit-in-the-brain-impaired-in-kids-with-autism.html> (Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 26/04/2020).

<http://www.ikidcenters.com> (Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 26/04/2020).

<https://www.psychologynow.gr/psychic-health/psychopathology/3098-o-rolos-tou-psixologou-stin-eidiki-agogi.html> (Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 26/04/2020).